

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

II семестр

Денна форма
212-Лог-Д20 (27-1-Лог)
216-МОА-Д209 (26-1-МОА)

Заочна форма
217-МОА-320 (27-I-МОА)

2020-2021 навчального року
СИЛАБУС

Час та аудиторія проведення занять: відповідно до розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/faculty>

Команда викладачів:

Лектор: Крихтіна Юлія Олександрівна

Практичні заняття: Крихтіна Юлія Олександрівна

Контакти: +38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

Години прийому та консультації: кожен понеділок з 12.40-14.00

Розміщення кафедри: м. Харків, майдан Фейсрбаха, 7, 3 корпус, 4 поверх, 406 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/> та <http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-ekon-tran-ua>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Фінансовий менеджмент вирішує задачу оптимального використання всіх ресурсів підприємства задля досягнення максимального фінансового результату.

Що є кращим результатом для підприємства?

Для фінансового менеджменту минулого – максимізація прибутку.

Для сучасного фінансового менеджменту – максимізація вартості бізнесу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у

різних напрямках фінансової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни – вивчити теоретичні основи фінансово-інвестиційної діяльності, а також методи та прийоми ефективного управління фінансами підприємства. Сформувані цілісну систему знань про фінансові відносини у господарському процесі, фінансовий (інвестиційний) механізм та технології управління фінансовою діяльністю господарюючого суб'єкта як невід'ємної складової фінансового ринку країни.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, капіталом підприємств.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-смыслову компетентність (здатність демонструвати ґрунтовні знання щодо сутності фінансового менеджменту і пов'язаних з ним понять);

2. Навчально-пізнавальну компетентність (здатність розуміти основи формування фінансової стратегії підприємства та її основних складових відповідно до тенденцій зміни оточуючого середовища);

3. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, та прогнозування розвитку підприємства за допомогою сучасних інформаційних технологій);

4. Комунікативну компетентність (здатність виокремлення факторів, які регулюють сукупну вартісну оцінку капіталу підприємства та окремих його елементів, що приймають участь у відтворювальному процесі., використовуючи новітні інформаційні технології);

5. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до вирішення задач, що потребують вирішення).

6. Професійні компетентності (здатність розуміти принципи, методи і форми фінансового забезпечення підприємницької діяльності відповідно до норм чинного законодавства та особливостей державного регулювання; здатність розуміти сутність управління активами підприємства та виявляти особливості управління їх окремими елементами; здатність оцінювати і аналізувати стан, проблеми і тенденції розвитку інвестиційної діяльності підприємств в сучасній Україні; демонструвати знання щодо ролі інвестування як важливого чинника розвитку суб'єкта господарювання; здатність демонструвати знання щодо сутності грошового потоку, особливостей планування надходжень та витрат за напрямками діяльності підприємства; здатність розуміти сутність управління фінансовими ризиками, використовувати методи нейтралізації, запобігання, мінімізації та диверсифікації фінансових ризиків підприємства; здатність розуміти особливості антикризового фінансового управління підприємствами та демонструвати знання щодо формування системи внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить питання фінансового менеджменту, ви хочете дізнатися яким чином здійснюється фінансове забезпечення підприємницької діяльності, хочете вміти аналізувати та планувати надходження та витрати за напрямками діяльності підприємства, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Курс «Фінансовий менеджмент», який вивчається з лютого по червень дає студентам глибоке розуміння щодо управління активами та пасивами, витратами та доходами підприємства, дозволяє виявляти особливості фінансового управління окремими елементами суб'єкта господарювання.

Курс складається з однієї лекції та одного практичного заняття кожного тижня (денна форма) та 5 лекцій та 5 практичних занять (заочна форма). Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Результатом навчання є вміння застосовувати концепції, методи та інструменти фінансового менеджменту для результативного та ефективного управління організацією.

Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та виконанні індивідуальних практичних завдань, що охоплюють декілька найбільш важливих тем.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів, які дозволять встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації, зокрема, між системою фінансового менеджменту та іншими компонентами системи управління. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/faculty/fakultet-ekon>), навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «Портал дистанційного навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії.

Теми курсу. Для денної форми навчання

Тижде нь	Кількіс ть годин	Тема лекції	Кількіс ть годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
21	2	Лекц.№1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств	2	ПР-1 Формування показників та складання фінансової звітності. Баланс.
22	2	Лекц.№2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств	2	ПР-2 Формування показників та складання фінансової звітності. Баланс.
23	2	Лекц.№3. Фінансова стратегія підприємства	2	ПР-3 Формування показників та складання фінансової звітності. Баланс.
24	2	Лекц.№4. Управління активами підприємства	2	ПР-4 Формування показників та складання фінансової звітності. Звіт про фінансові результати
25	2	Лекц.№5. Управління активами підприємства	2	ПР-5 Формування показників та складання фінансової звітності. Звіт про фінансові результати
26	2	Лекц.№6. Управління капіталом підприємства.	2	ПР-6 Формування показників та складання фінансової звітності. Звіт про фінансові результати
27	2	Лекц.№7. Управління капіталом підприємства	2	ПР-7. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства
28	2	Лекц.№8. Управління капіталом підприємства	2	ПР-8 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства
29		Модульний контроль знань		
30	2	Лекц.№9. Основи управління інвестиціями підприємств	2	ПР-9 Леверидж. Ефект фінансового важеля.
31	2	Лекц.№10. Основи управління інвестиціями підприємств	2	ПР-10 Оцінка фінансової стійкості підприємства
32	2	Лекц.№11. Управління грошовими потоками підприємств	2	ПР-11 Аналіз беззбитковості підприємства
33	2	Лекц.№12 Управління грошовими потоками підприємств	2	ПР-12 Показники і методи аналізу грошових потоків підприємства
34	2	Лекц.№13. Управління фінансовими ризиками підприємств	2	ПР-13 Оцінка рівня фінансових ризиків підприємства
35	2	Лекц.№14. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	2	ПР-14 Діагностика фінансової кризи підприємства
36	2	Лекц.№15. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	1	ПР-15 Діагностика фінансової кризи підприємства
37		Модульний контроль знань		
		Екзамен		

Теми курсу. Для заочної форми навчання

Кількіс ть годин	Тема лекції	Кількіс ть годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	Лекц.№1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств	2	ПР-1 Формування показників та складання фінансової звітності.
2	Лекц.№2. Фінансова стратегія підприємства. Управління активами підприємства.	2	ПР-2 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства

2	Лекц.№3. Управління капіталом підприємства	2	ПР-3 Леверидж. Ефект фінансового важеля. Аналіз беззбитковості підприємства
2	Лекц.№4. Основи управління інвестиціями підприємств. Управління грошовими потоками підприємств.	2	ПР-4 Показники і методи аналізу грошових потоків підприємства. Оцінка рівня фінансових ризиків підприємства.
2	Лекц.№5. Управління фінансовими ризиками підприємств. Основи антикризового фінансового управління підприємствами.	2	ПР-5 Діагностика фінансової кризи підприємства
Екзамен			

В якості індивідуальних завдань передбачено виконання студентами розрахункової роботи за індивідуальними завданнями, що охоплює декілька найбільш важливих тем.

Розділи	Відсоток обсягу РР
1. Теоретична частина (за варіантами).	20%
2. Розрахункова частина. Розрахунок (за критерієм ліквідності) основних фінансових характеристик підприємства (за варіантами).	30%
3. Аналітична частина. Аналіз основних фінансових показників підприємства (за варіантами).	30%
4. Оформлення РР згідно з вимогами студентської навчальної звітності та наукових робіт.	10%

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5,4,3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

При оцінюванні результатів навчання слід керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D

	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульне тестування Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали)	Сума балів за модуль
≤ 60	≤ 40	≤ 100
Поточний контроль:		
Відвідування занять		≤ 5
Ступень залученості Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування системного підходу щодо фінансового менеджменту. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості		≤ 10
Стисла презентація виконаного завдання		≤ 5
Виконання індивідуального завдання (PP)		≤ 30
Захист індивідуального завдання		≤ 10
Підсумок		≤ 60

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь студента у науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо. Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 60 балів за поточний контроль разом з переліченими складовими модульної оцінки. Обґрунтованість нарахування студенту додаткових балів розглядається на засіданні кафедри та оформлюється відповідним протоколом. Отримана таким чином сума балів поточного контролю доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю.

Відповідна оцінка поточного контролю проставляється у заліково-екзаменаційну відомість.

Екзамен:

- Студент складає екзамен за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Оцінки екзамену визначається, як середньоарифметична оцінок двох модулів відповідного семестру.

- Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Команда викладачів:

Крихтіна Юлія Олександрівна (<http://kart.edu.ua/staff/krihtina-jo>) – доцент кафедри менеджменту і адміністрування УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 24 роки.

Автор понад 85 наукових праць та навчально-методичних розробок.

25 методичних робіт: монографії - 6; навчальні посібники - 3; конспекти лекцій - 6; інші методичні видання – 10.

33 статті у фахових наукових виданнях. Брала участь у 29 вітчизняних та міжнародних наукових і науково-практичних конференціях.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування».

Програмні результати навчання

Згідно з вимогами підготовки освітнього рівня магістра студенти мають:

1 Знати джерела отримання необхідної фінансової інформації та вміти ними користуватися.

2. Перевіряти на коректність отриману фінансову інформацію.

3 Використовувати фінансову звітність підприємства як інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.

4 Оперувати понятійним апаратом та використовувати фундаментальні принципи та комплексні методики фінансового менеджменту для розв'язання фінансових ситуацій.

5 Формулювати власну точку зору на розв'язання фінансових проблем.

6 Відстежувати, вивчати та використовувати передовий досвід у сфері фінансового менеджменту.

7 Проводити індивідуальні дослідження з обраного напрямку фінансового менеджменту.

8. Презентувати результати наукових досліджень на конференціях, засіданнях наукових секцій, гуртків, під час круглих столі

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/dr-doc/kodex.pdf>.

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/> та <http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-ekon-tran-ua>

Додаток 1

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З ДИСЦИПЛІНИ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Сутність, цілі і завдання фінансового менеджменту
2. Функції та механізм фінансового менеджменту
3. Інформаційне забезпечення та його використання у фінансовому менеджменті підприємства
4. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту
5. Стратегія і тактика фінансового менеджменту
6. Фінансовий аналіз в системі фінансового менеджменту
7. Склад і зміст бухгалтерської (фінансової) звітності в Україні
8. Фінансові показники та коефіцієнти, які застосовуються у фінансовому менеджменті
9. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі
10. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення
11. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету
12. Зміст та завдання управління прибутком підприємства.
13. Сутність та значення операційного аналізу на підприємстві.
14. Зміст, основні завдання та етапи дивідендної політики на підприємстві.
15. Дивідендна політика підприємства та регулювання курсу акцій.
16. Активи як об'єкт фінансового менеджменту. Склад і структура активів підприємства. Класифікація активів
17. Зміст і завдання управління оборотними активами
18. Сутність та класифікація оборотного капіталу як об'єкта управління фінансами підприємства.
19. Політика підприємства у сфері управління оборотним капіталом.
20. Управління основними елементами оборотного капіталу підприємства.
21. Оцінка ефективності управління оборотним капіталом підприємства.
22. Управління необоротними активами підприємства
23. Сутність та види капіталу підприємства
24. Вартість капіталу: сутність, методи оцінки, значення в управлінні фінансами підприємства
25. Структура капіталу підприємства та її оптимізація
26. Сутність та основні форми інвестування.
27. Механізм формування інвестиційного прибутку підприємства.
28. Сутність, види та стадії розробки реальних інвестиційних проектів.
29. Основні критерії ефективності реальних інвестиційних проектів та методи їх оцінки.
30. Сутність та класифікація фінансових інвестицій.
31. Методи оцінки доцільності фінансових інвестицій.
32. Похідні фінансові інструменти та методи їх оцінки.
33. Сутність та завдання управління грошовими потоками підприємства
34. Політика управління грошовими потоками, її сутність та типи
35. Оптимізація грошових потоків підприємства
36. Планування обсягів та структури грошових потоків підприємств, його види
37. Сутність та класифікація фінансових ризиків
38. Політика управління фінансовими ризиками підприємства
39. Інструменти нейтралізації фінансових ризиків